

JAK SE NEDOSTAT DO PROBLÉMŮ S DLUHY

1. NEDĚLAT DLUHY

- **Nejezděte** načerno.
- **Nepůjčujte** si peníze.
- **Nenakupujte** na splátky.
- **Nepodepisujte** žádné smlouvy a jiné dokumenty, pokud nerozumíte všemu, co je v nich napsáno. Seriózní protistrana Vám vždy umožní odnést si návrh smlouvy s sebou, v klidu si ho přečíst a s někým se poradit.
- **Nesouhlaste s ručením nebo přistoupením k dluhu.** Ani kdyby Vás o to žádal kamarád nebo příbuzný, nepomáhejte jim v jejich zadlužení tím, že se stanete jejich ručitelem nebo spoludlužníkem. Může se Vám pak snadno stát, že budete muset platit cizí dluh.
- **Nevěřte** „výhodným“ nabídkám, kdy Vám někdo nabízí, že vyděláte, ušetříte, výhodně si něco koupíte, dostanete něco zdarma apod.

Jediné rozumné zadlužení je hypoteční úvěr u velké a známé banky na pořízení vlastního bydlení. Banka sama si posoudí vaši finanční situaci a schopnost dluh splatit a pokud na něj nemáte, tak vám nepůjčí, takže se nezadlužíte. Pokud vám nepůjčí banka, tak si nikde jinde nepůjčujte, protože to vždy bude dražší a nevýhodnější pro vás.

Kde můžete najít další informace – například:

<http://dluhy.obcanskeporadny.cz/>

<http://www.financeproradost.cz/kategorie/jak-na-dluhy>

<http://www.poradnasamaritan.cz/>

V zaměstnání: Trvejte vždy na uzavření písemné pracovní smlouvy hned od prvního dne zaměstnání (nevěřte zaměstnavateli, který Vám bude říkat, že papírování vyřídíte příště apod.), případně si i ověřte, že Vás zaměstnavatel nahlásil na zdravotní pojišťovně a správě sociálního zabezpečení jako svého zaměstnance. Při skončení zaměstnání se ihned přihlaste na úřadu práce, pokud nenastupujete do jiného zaměstnání hned následující den. I kdyby mezi dvěma zaměstnáními byl jen jeden den prodleva, přihlaste se na tento jeden den na úřad práce, jinak musíte zaplatit zdravotní pojištění – jeho nezaplacením Vám opět vzniká dluh. POZOR na to!!!

2. DOZVĚDĚT SE O HROZÍCÍM PROBLÉMU

Je potřeba, abychom se dozvěděli o tom, že po nás někdo chce zaplatit dluh, nebo že je proti nám vedeno nějaké řízení, ze kterého může dluh vzniknout nebo narůstat. Proto je potřeba:

- při každém uzavírání smlouvy nebo „úředním“ jednání **sdělovat druhé straně svou adresu pro doručování** na adrese, kde se skutečně zdržujeme
- mít nahlášeno **trvalé bydliště** na adrese, kde se skutečně zdržujeme, a pokud to není možné, tak nahlásit do evidence obyvatel **adresu pro doručování**, kde se skutečně zdržujeme
- kdo má přístup k internetu, může si na pobočce CzechPoint zřídit **datovou schránku** – pak jsou orgány státu povinny doručovat všechny písemnosti do datové schránky

To by ale samo o sobě nestačilo, musíme si také doručované písemnosti **přebírat**, tedy když najdeme ve schránce oznámení o uložení poštovní zásilky, tak jej **neignorujeme**, ale dojdeme si doporučený dopis vyzvednout na poštu. V datové schránce lze nastavit zasílání upozornění na příchozí zprávy e-mailem a/nebo SMS zprávou, takže se vždy dozvíme o tom, že nám nějaká zpráva do datové schránky přišla, při nejbližší příležitosti se přihlásíme do datové schránky a doručovanou písemnost si (a) uložíme, a (b) vytiskneme.

Jak si ověřit, zda nemám nějaký dluh nebo mi nehrozí nějaký problém:

1. Dotazem na následující místa:
 - a) **finanční úřad** – dluhy na daních
 - b) **obecní úřad** – dluhy na místních poplatcích
 - c) **zdravotní pojišťovna** – dluhy na zdravotním pojištění
 - d) **okresní správa sociálního pojištění** – dluhy na sociálním pojištěnívše podle místa trvalého bydliště
2. U **okresního soudu** (kontaktní informace např. na www.justice.cz) podle místa Vašeho trvalého bydliště lze požádat o **informaci o všech řízeních, v nichž jste účastníkem**. Tím zjistíte všechna řízení, probíhající i skončená, jejichž jste účastníkem. Pak můžete požádat soud o umožnění **nahlédnutí do těchto soudních spisů**, ze kterých přesně zjistíte, čeho se řízení týkalo a jeho průběh, a můžete si vyfotit všechny dokumenty ze spisu.

3. AKTIVNĚ A VČAS PROBLÉM ŘEŠIT

Když se z doručeného dopisu, datové zprávy nebo nahlížení do soudního spisu dozvíme, že po nás někdo chce zaplatit dluh, tak se na to nevykašleme, ale musíme situaci aktivně řešit, a to **ihned**. Pokud bychom řešení odkládali, můžeme prošvihnout důležité lhůty a potom už nebude možné nic dělat. Takže:

- Přišla nám upomínka, kde nás věřitel vyzývá k zaplacení a my nemáme dost peněz na zaplacení dluhu?

Kontaktujeme věřitele (banku) a pokusíme se s ním dohodnout odložení splatnosti dluhu, splátkový kalendář apod. V žádném případě si nepůjčujeme peníze na to, abychom zaplatili jiný dluh. Tato cesta není řešení, ale zvětšování již existujících problémů.

- Přišla nám výzva soudu, abychom se vyjádřili k žalobě, kterou se po nás někdo domáhá zaplacení dluhu?

Výzvu neignorujeme, a k žalobě se vyjádříme, zejména dluh popřeme, pokud si nejsme vědomi toho, že bychom nějaký dluh vůči žalobci měli. Zároveň požádáme soud o ustanovení právního zástupce na náklady státu (pokud nemáme peníze na vlastního advokáta). Neignorujeme předvolání k jednání u soudu, účastníme se jednání, požádáme o ustanovení právního zástupce na náklady státu, popíráme žalovaný dluh, předkládáme důkazy, že jsme dluh již uhradili atd. Totéž v případě, že zjistíme, že proti nám byla nařízena exekuce.

Je také vhodné se v těchto situacích obracet na různé občanské poradny, které zdarma poskytují poradenství zadluženým lidem, například:

<http://dluhy.obcanskeporadny.cz/index.php/kam-pro-radu>

<http://www.pomocsdluhy.cz/>

Dávejte si přitom ale pozor na různé webové stránky, které se tváří jako „poradna pro řešení dluhů“ a nabízejí, že za vás vyřeší vaše dluhy. Nikdo to za vás dělat nebude, a většinou tito dobrodinci vám později nabídnou, že vaše dluhy vyřeší, abyste si půjčili peníze od nich na zaplacení svých předchozích dluhů, a určitě to nebude za podmínek pro vás výhodných.